BỘ VĂN HÓA THỂ THAO VÀ DU LỊCH
TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
Khoa Văn hóa Du lịch

LÀNG NGHỀ ĐÚC ĐỒNG TRUYỀN THỐNG TRÀ ĐÔNG ĐỐI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỦA TỈNH THANH HÓA

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giảng viên hướng dẫn : **Ths. Lưu Đức Kế**
Sinh viên thực hiện **: Lê Thị Mai**
Lớp **: VHDL 16B**

Hà Nội, tháng 5 năm 2012

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU 1

Chương 1. KHÁI QUÁT VỀ LÀNG ĐÚC ĐỒNG TRÀ ĐÔNG – THANH HÓA 3

1.1. Giới thiệu khái quát về tỉnh Thanh Hóa: 3

1.1.1. Điều kiện tự nhiên 3

1.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội và tài nguyên du lịch nhân văn: 8

1.1.3. Cơ sở hạ tầng 13

1.1.3.1. Giao thông 13

1.1.3.2. Cấp nước, điện 16

1.2. Khái quát về làng đúc đồng Trà Đông 17

1.2.1. Điều kiện tự nhiên và xã hội 17

1.2.1.1. Vị trí địa lý 17

1.2.1.2. Địa hình, đất đai 18

1.2.1.3. Khí hậu – thủy văn 18

1.2.1.4. Kinh tế - Cư dân 19

1.2.2. Công trình kiến trúc làng xã 21

1.2.2.1. Đền thờ thánh Khổng (Linh quang tự) 21

1.2.2.2. Chợ chè 22

1.2.3. Sinh hoạt văn hóa dân gian 23

1.2.3.1. Hội làng 23

1.2.3.2. Phong tục – tập quán 24

Chương 2. NGHỀ ĐÚC ĐỒNG TRUYỀN THỐNG Ở LÀNG TRÀ ĐÔNG 26

2.1. Lịch sử hình thành và phát triển của làng đúc đồng Trà Đông.....26
2.1.1. Truyền thuyết cụ tổ nghề.....26
2.1.2. Quá trình hình thành và phát triển.....27
2.1.3. Hoạt động của nghề đúc đồng xưa và nay.....27
2.1.3.1. Tính chất sản xuất.....27
2.1.3.2. Hoạt động buôn bán và tiêu thụ sản phẩm.....28
2.2. Sản phẩm của làng nghề.....28
2.2.1. Quy trình sản xuất sản phẩm.....28
2.2.1.1. Chuẩn bị nguyên liệu.....29
2.2.1.2. Làm khuôn.....31
2.2.1.3 . Đúc đồng.....39
2.2.1.4. Nấu, đổ đồng.....39
2.2.1.5. Hoàn thiện vật đúc.....41
2.2.2. Các loại hình sản phẩm.....42
2.2.3. Nghệ nhân.....44
Chương 3. THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP NHẰM BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ TRUYỀN THỐNG VÀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH TẠI LÀNG ĐÚC ĐỒNG TRÀ ĐÔNG.....45
3.1. Thực trạng.....46
3.1.1. Vốn đầu tư cho sản xuất.....46
3.1.2. Vấn đề môi trường.....46
3.1.3. Vấn đề thị trường tiêu thụ sản phẩm.....47
3.1.4. Trình độ quản lý và tay nghề của các nghệ nhân.....48
3.1.5. Vấn đề truyền nghề và học nghề.....48

3.2. Những giải pháp cơ bản nhằm thúc đẩy phát triển nghề đúc đồng ở Trà Đông.....49

3.2.1. Giải pháp bảo tồn và phát triển nghề, làng nghề Trà Đông.....49

3.2.1.1. Cải tiến mẫu mã, nâng cao chất lượng và đa dạng hóa các loại hình sản phẩm 49

3.2.1.2. Đào tạo, nâng cao tay nghề cho đội ngũ lao động địa phương ...49

3.2.1.3. Quảng bá thương hiệu và mở rộng thị trường tiêu thụ cho sản phẩm .50

3.2.1.4. Phát triển các cơ sở sản xuất kinh doanh.....50

3.2.1.5. Bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của địa phương 51

3.2.2. Giải pháp phát triển du lịch tại làng Trà Đông xã Thiệu Trung – Thiệu Hóa – Thanh Hóa 51

3.2.2.1. Xây dựng cơ sở hạ tầng và cơ sở vật chất phục vụ du lịch 51

3.2.2.2. Đào tạo và bồi dưỡng đội ngũ lao động phục vụ trong ngành du lịch 53

3.2.2.3. Nâng cao nhận thức về du lịch cho người dân địa phương 54

3.2.2.4. Thực hiện chiến lược Marketing và quảng bá du lịch làng nghề.54

3.2.2.5. Xây dựng các chương trình du lịch có điểm đến là làng đúc đồng Trà Đông 56

3.2.2.6. Đề xuất các biện pháp bảo vệ môi trường.....56

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO: 59

PHỤ LỤC..... 1

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Hàng thủ công truyền thống có từ rất lâu đời, mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc. Vấn đề cấp bách đang đặt ra là làm thế nào để nó phát triển được trong đời sống hiện đại vừa phục vụ dân sinh vừa có thể phát triển du lịch?

Thanh Hóa là một tỉnh có rất nhiều làng nghề thủ công truyền thống đã và đang phát triển, tỉnh cũng đã có kế hoạch bảo tồn và phát huy những làng nghề thủ công này. Hơn nữa, Thanh Hóa vốn nổi tiếng với nền văn hóa Đông Sơn rực rỡ, với mảnh đất địa linh nhân kiệt, 3 vua 2 chúa... Nền văn hóa Đông Sơn nổi bật bởi chiếc trống đồng có âm vang trầm hùng, in bóng hình dân tộc. Từ ngàn xưa, nghệ thuật đúc đồng của người Việt cổ đã đạt đến trình độ tinh xảo như vậy. Liệu rằng còn có truyền nhân?

Nằm trong khu vực của người Đông Sơn cổ, làng Trà Đông là một làng nghề đúc đồng truyền thống có từ lâu đời, tất cả các quy trình đều được làm bằng tay, cha truyền con nối, từ đời này sang đời khác. Chính tại đây, các nghệ nhân đã phục hồi được nguyên mẫu chiếc trống đồng Đông Sơn, âm vang vẫn trầm hùng như từ ngàn xưa vọng lại, mà không nơi nào có thể làm được. Tất cả các nguyên liệu để tạo nên một sản phẩm đồng ở đây đều có sẵn và có thể nói là những nguyên liệu tốt nhất để tạo nên sản phẩm đồng. Phải chăng đây chính là mảnh đất, nơi khai sinh ra chiếc trống đồng Đông Sơn của người Việt cổ, mà nghệ thuật đúc đồng vẫn còn truyền lại đến ngày nay?

Đó là những câu hỏi cứ đau đáu trong tôi – một người con sinh ra và lớn lên chính tại làng đúc đồng truyền thống Trà Đông, và đây cũng là lý do tôi đã chọn đề tài : ***"Làng nghề đúc đồng truyền thống Trà Đông đối với sự phát triển du lịch của tỉnh Thanh Hóa"*** để làm khóa luận tốt nghiệp đại học của mình.

2. Mục đích nghiên cứu:

- Tìm hiểu những nét văn hóa truyền thống của làng Trà Đông

- Tìm hiểu quá trình hình thành, phát triển nghề đúc đồng và tiềm năng phát triển du lịch

- Nghiên cứu thực trạng hoạt động của làng nghề từ đó bước đầu đưa ra những giải pháp bảo tồn, phát triển làng nghề và đưa vào phục vụ du lịch

- Xây dựng tour du lịch có điểm đến là làng đúc đồng Trà Đông

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: Các giá trị văn hóa của làng và nghề đúc đồng ở Trà Đông

- Phạm vi nghiên cứu: Làng Trà Đông – Xã Thiệu Trung – Huyện Thiệu Hóa – Tỉnh Thanh Hóa

4. Phương pháp nghiên cứu

- Phương pháp thu thập tài liệu

- Phương pháp khảo sát thực địa

- Phương pháp phỏng vấn trực tiếp

- Phương pháp phân tích tổng hợp

5. Bố cục đề tài:

Ngoài phần mở đầu và kết luận, khóa luận gồm có 3 chương:

Chương 1: Khái quát về làng đúc đồng Trà Đông – Thanh Hóa

Chương 2: Nghề đúc đồng truyên thống ở làng Trà Đông

Chương 3: Thực trạng và giải pháp nhằm bảo tồn, phát huy giá trị truyền thống và phát triển du lịch tại làng đúc đồng Trà Đông.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Ban chấp hành Đảng bộ huyện Thiệu Hóa, Lịch sử Đảng bộ huyện Thiệu Hóa 1926-1999, Nxb Khoa học xã hội, 2000

2. Ban sử xã Thiệu Trung, Giới thiệu tóm tắt về địa lý và con người xã Thiệu Trung, tư liệu địa phương tại UBND xã Thiệu Trung, 2005

3. Ban sử xã thiệu Trung, Lịch sử, văn hóa, truyền thống xã Thiệu Trung, Tư liệu địa phương tại UBND xã Thiệu Trung, 2005

4. Dương Văn Sáu – Lễ hội Việt Nam trong sự phát triển du lịch, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, 2004

5. Đỗ Thị Hảo, Nghề thủ công truyền thống và các vị tổ nghề, NXB Văn hóa Dân tộc, Hà Nội, 2001

6. Nguyễn Văn Mạnh – Nguyễn Đình Hòa, Marketing du lịch, NXB Đại học Kinh tế Quốc dân, 2008

7. Sở Kế hoạch và Đầu tư Thanh Hóa, Dự án đầu tư xây dựng hạ tầng cụm làng nghề đúc đồng thôn Trà Đông xã Thiệu Trung, huyện Thiệu Hóa, tỉnh Thanh Hóa

8. Sở Văn hoá – Thể thao và Du lịch, Non nước Việt Nam, NXB Văn hóa Thông tin, 2009

9. Sở Văn hóa, Thể thao và du lịch Thanh Hóa, Dự án điều chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển du lịch tỉnh Thanh Hóa (giai đoạn đến năm 2020)

10. Trần Nhoãn, Tổng quan du lịch, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, 2005

Website: http://www.thanhhoatourism.gov.vn

http://vnexpress.net

http://www.baodantoc.vn

http://www.baomoi.com